

Ένα υποστηρικτικό θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή διασφάλισης ποιότητας: η ελληνική οπτική

Κυριακή Ιουλία Σταυρίδου, Εκτελεστική Γραμματέας Δ.Σ.

«ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ» Παρόχων Υπηρεσιών για Άτομα με Αναπηρία

Το πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία στην Ελλάδα: ένας πολυετής «αγώνας δρόμου»

Με «αφετηρία» ένα υποστηρικτικό, αλλά διακηρυκτικό πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία, και «τερματισμό» τη δημιουργία κανονιστικού πλαισίου.

Γιατί είναι επίκαιρη η συζήτηση για τη δημιουργία κανονιστικού πλαισίου πιστοποίησης ποιότητας υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας για άτομα με αναπηρία στην ΕΕ & στην Ελλάδα

Γιατί η **ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών** για τα άτομα με αναπηρία, **δεν είναι** «πολυτέλεια», ούτε οικειοθελής «δέσμευση αριστείας», είναι **βασικός όρος** της Διεθνούς Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (UN CRPD) για την **ουσιαστική πραγμάτωση** αυτών των δικαιωμάτων

Η UN CRPD αποτελεί το ανώτατο «εγχειρίδιο» ποιότητας και τον απόλυτο στόχο για την προνοιακή πλαισίωση των ανθρώπων με **αναπηρία** .

Το υποστηρικτικό πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία που διατρέχει την ελληνική πραγματικότητα

Η UN CRPD, που δεσμεύει θεσμικά και την Ελλάδα από το 2012 (**ΝΟΜΟΣ 4074, ΦΕΚ Α΄ 88/11.04.2012**), επιβάλλει στο κράτος να εξασφαλίζει ότι οι υπηρεσίες που λαμβάνουν τα άτομα με αναπηρία είναι προσβάσιμες, κατάλληλες, προσανατολισμένες στο άτομο και σέβονται την αξιοπρέπειά του. [Ε.Σ.Α.μεΑ.+1](#) Η κυρωμένη UN CRPD & το Προαιρετικό Πρωτόκολλο, μετατρέπουν τις παραπάνω προβλέψεις της διεθνούς σύμβασης σε **δεσμευτικές, εθνικές υποχρεώσεις**: πλήρης άσκηση δικαιωμάτων, ισότητα ενώπιον του νόμου, πρόσβαση στη δικαιοσύνη, πρόσβαση σε υπηρεσίες, ανεξάρτητη διαβίωση (άρθρο 19) και συμμετοχή στην κοινότητα. [Ε.Σ.Α.μεΑ.+2](#) [amea.gov.gr+2](http://amea.gov.gr)

Το υποστηρικτικό πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία που διατρέχει την ελληνική πραγματικότητα

Ν. 2646/1998 – Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας

Ο ν. 2646/1998 θέτει:

- την **ευθύνη του κράτους** για την κοινωνική φροντίδα,
- τον ορισμό της **κοινωνικής φροντίδας ως μηχανισμού ισότιμης συμμετοχής**,
- τη δημιουργία **Μητρώου ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών φορέων κοινωνικής φροντίδας** amea.gov.gr+1

Παρά το γεγονός ότι ο **ν. 2646/1998** είναι περισσότερο «δομικός/τυπικός» και όχι ουσιαστικά προσανατολισμένος σε δικαιώματα, δεν παύει να **αποτελεί την πρώτη «σπορά» κανονιστικής συμμόρφωσης ποιότητας σε ένα θεσμικό πλαίσιο:**

για να συμμετέχει ένας φορέας στο Εθνικό Σύστημα, πρέπει να πληροί ορισμένες προϋποθέσεις (τύπος δομής, υπηρεσίες, προσωπικό κ.λπ.).

Το υποστηρικτικό πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία που διατρέχει την ελληνική πραγματικότητα

Το **Σύνταγμα**, με την αναθεώρηση του **2001**, προβλέπει ρητά στο άρθρο 21 παρ. 6, ότι τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα σε **μέτρα που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή** amea.gov.gr

Το υποστηρικτικό πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία που διατρέχει την ελληνική πραγματικότητα

Ο ν. 4488/2017 ορίζει Συντονιστικό Μηχανισμό στην Κυβέρνηση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, με αποστολή τον **συντονισμό των πολιτικών και την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης UN CRPD** [*Elinyae+1*](#)

Το υποστηρικτικό πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία που διατρέχει την ελληνική πραγματικότητα

Ο ν. 4780/2021 συστήνει την Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας (ΕΑΠ), ως ανώτατο συμβουλευτικό όργανο για όλα τα θέματα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας amea.gov.gr+1 . Η ΕΑΠ γνωμοδοτεί για νομοθετικές πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένων και θεμάτων πιστοποίησης προσβασιμότητας.

Η προσβασιμότητα αποτελεί δομικό στοιχείο της ποιότητας

Χωρίς τις απαιτούμενες προβλέψεις προσβασιμότητας, υποδομές, δομές και υπηρεσίες για άτομα με αναπηρία, είναι κατ' ουσίαν ελλειπείς και ουδόλως «ποιοτικές» .

Το υποστηρικτικό πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία που διατρέχει την ελληνική πραγματικότητα

Προσωπικός Βοηθός – Ν. 4837/2021

Το Μέρος Δ' του ν. 4837/2021 θεσπίζει την υπηρεσία «**Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία**», σε πλήρη αναφορά στο άρθρο 19 UN CRPD, και προβλέπει πιλοτική εφαρμογή χρηματοδοτούμενη από το Ταμείο Ανάκαμψης.

[AnacondA S.A.+2Department of Work and Pensions+2](#)

Η υπηρεσία του Προσωπικού Βοηθού **έχει ήδη ενσωματώσει αρκετά στοιχεία ενός συστήματος ποιότητας**, τα οποία:

- ενισχύουν την ανεξάρτητη διαβίωση,
- εστιάζουν στην εξατομίκευση των παροχών,
- απαιτούν μηχανισμούς αξιολόγησης αναγκών, εκπαίδευσης και εποπτείας προσωπικών βοηθών

Το υποστηρικτικό πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία που διατρέχει την ελληνική πραγματικότητα

**Η έγκριση από τη Βουλή της
Εθνικής Στρατηγικής για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2024
– 2030, με τίτλο «Μια Ελλάδα για όλους, με όλους»,
αποτελεί μια επιπλέον δέσμευση -εκτός του ν. 4074- «...για εξάλειψη των
εμποδίων και την ενίσχυση της προστασίας των δικαιωμάτων των ατόμων με
αναπηρία...» που απορρέουν από την κύρωση της UN CRPD.**

Το υποστηρικτικό πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας κοινωνικών υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία που διατρέχει την ευρωπαϊκή πραγματικότητα

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Μακροχρόνια Φροντίδα 2021–2030, επαναλαμβάνει ότι

η ποιότητα των κοινωνικών υπηρεσιών, είναι ο κεντρικός μοχλός για την προώθηση της ισότητας, της απασχόλησης και της ένταξης στην κοινότητα για τα άτομα με αναπηρία. [European Commission+1](#)

Η ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών για τα άτομα με αναπηρία, ως βασικός όρος υλοποίησης της Διεθνούς Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (UN CRPD)

Η συζήτηση που έχει ανοίξει για την αναγκαιότητα «πλαισίου πιστοποίησης της ποιότητας υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία» στην Ελλάδα & διεθνώς, **δεν είναι τεχνοκρατική. Είναι βαθιά αξιακή, ουσιωδώς θεσμική και πολιτική**, και αφορά στην ανάληψη δράσης για την **αποτελεσματική εφαρμογή της UN CRPD** και του **προαιρετικού πρωτοκόλλου** που έχουν **ενσωματωθεί στις εθνικές νομοθεσίες της ΕΕ** (ν. 4074/2012 στην Ελλάδα). Συνοψίζεται δε, με την ακόλουθη επαγωγή για την καθημερινή ζωή των ατόμων με αναπηρία:

υψηλή ποιότητα υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία

υψηλή ποιότητα ζωής (QoL – WHO)

THANK YOU!

www.todiktyo.org

jstavridou@yahoo.com

